Valtioneuvoston kanslia Neuvostoraportti EU/164/2022-VNK-39

Siivola Heli 21.12.2022

Yleisten asioiden neuvosto 13.12.2022; Neuvostoraportti

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 13.12.2022

Ministerit hyväksyivät neuvoston yleisnäkemyksen koskien asetusta poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta. Yleisnäkemys toimii neuvoston trilogimandaattina. Neuvottelut voivat käynnistyä Euroopan parlamentin hyväksyttyä kantansa.

Neuvosto keskusteli joulukuun Eurooppa-neuvoston (15.12.) päätelmäluonnoksesta. Keskustelussa korostui EU:n vahva tuki Ukrainalle. Yhdeksännestä pakotepaketista toivottiin pikaista ratkaisua. Ylimääräiseen energianeuvostoon (13.12.) kohdistui suuria odotuksia. Eurooppalaisen kilpailukyvyn turvaaminen ja parantaminen tuotiin esille useissa puheenvuoroissa.

Neuvosto hyväksyi päätelmät laajentumisesta sekä vakautus- ja assosiaatioprosessista. Päätelmissä neuvosto suosittelee ehdokasmaa-aseman antamista Bosnia-Hertsegovinalle. Joulukuun Eurooppa-neuvoston odotetaan vahvistavan päätöksen. Komissio antaa keväällä 2023 suullisen katsauksen Ukrainan, Moldovan ja Georgian edistymisestä.

Ministerit jatkoivat neuvoston oikeusvaltiovuoropuhelua keskustelemalla komission oikeusvaltiokertomuksen maakohtaisista luvuista Puolan, Portugalin, Romanian, Slovakian ja Ruotsin osalta. Tuleva puheenjohtajavaltio Ruotsi jatkaa vuoropuhelua keväällä Suomen, Slovakian, Belgian, Bulgarian ja Tshekin maaluvuista.

Puheenjohtaja informoi neuvostoa 2.12.2022 järjestetystä Euroopan tulevaisuuskonferenssin palautetilaisuudesta.

Ministerit hyväksyivät toimielinten yhteisjulistuksen EU:n lainsäädäntöprioriteeteista vuosina 2023-2024. Julistus allekirjoitetaan Eurooppa-neuvoston yhteydessä.

Ministerit saivat tiedoksi vuoden 2023 eurooppalaisen ohjausjakson etenemissuunnitelman, joka on valmisteltu yhteistyössä nykyisen ja tulevan puheenjohtajavaltion kesken.

Suomea edusti kokouksessa eurooppaministeri Tytti Tuppurainen.

A-kohtien hyväksyminen

Hyväksyttiin asiakirjojen 15821/22 ja 15822/22 mukaisesti.

Asetus poliittisen mainonnan läpinäkyvyydestä ja kohdentamisesta – neuvoston yleisnäkemys

Puheenjohtaja kuvaili neuvoston yleisnäkemyksen (16013/1/22) pääpiirteet ja kertoi tekstiin Coreper-keskustelun jälkeen tehdyistä tarkennuksista. Ehdotuksella pyritään lisäämään poliittisen mainonnan läpinäkyvyyttä, rajoittamaan kohdennetun mainonnan käyttöä poliittisiin tarkoituksiin ja helpottamaan poliittisen mainonnan palvelujen tarjoamista ja valvontaa yli rajojen. Se auttaa torjumaan disinformaatiota, tiedon manipulointia ja sekaantumista vaaleihin sekä turvaamaan avointa demokraattista keskustelua. Neuvoston yleisnäkemyksessä on muun muassa selkeytetty asetuksen soveltamisalaa ja keskeisiä määritelmiä sekä mainontaan liittyviä läpinäkyvyysvaatimuksia.

Komissio (varapuheenjohtaja Šefčovič) korosti tarvetta saattaa asetus voimaan ennen vuoden 2024 Euroopan parlamentin vaaleja. Ylikansallinen kampanjointi on lisääntynyt, erityisesti verkossa. Poliittisen mainonnan läpinäkyvyyden lisääminen on tärkeää. Asetuksella suojataan myös kansalaisten yksityisyyttä. Kansallista vaaleja koskevaa toimivaltaa kunnioitetaan. Toimeksiantajille, palveluntarjoajille ja julkaisijoille asetetaan velvoitteita avoimuuden varmistamiseksi (ml. vaatimus merkitä selkeästi poliittiset mainokset sekä antaa kansalaisille lisätietoja rahoittajista, rahoituksesta ja kytköksistä tiettyihin vaaleihin tai kansanäänestyksiin). Kohdentamista koskevat säännöt helpottavat edelleen poliittisen kampanjoinnin havaitsemista. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten yhteistyötä on tärkeä kehittää. Komissio kannusti jäsenvaltioita hyväksymään neuvoston yleisnäkemyksen.

Käydyssä keskustelussa tuettiin laajalti asetuksen tavoitteita ja neuvoston yleisnäkemystä. Puheenjohtajan kompromissitekstiä pidettiin tasapainoisena. Moni korosti tarvetta saattaa asetus voimaan ennen seuraavia Euroopan parlamentin vaaleja. Erityistä huomiota kiinnitettiin muun muassa sanavapauden turvaamiseen, pk-yritysten asemaan sekä henkilötietojen suojaan. Jotkut jäsenvaltiot katsoivat, että erityisten henkilötietoryhmien käsittely osana vahvistamistekniikoita ja kohdennettua poliittista mainontaa tulisi kieltää kokonaan.

Suomi korosti tarvetta turvata ja vaalia eurooppalaisen demokratian toimivuutta. Epäasiallinen vaalivaikuttaminen on vakava uhka, ja kaikenlaista hybridivaikuttamista on kyettävä torjumaan. Poliittisen mainonnan läpinäkyvyyden lisääminen on tärkeä osa tätä työtä. Teksti on kehittynyt oikeaan suuntaan, ja Suomi voi tukea neuvoston yleisnäkemystä. Parlamentin kanssa käytävissä neuvotteluissa on kiinnitettävä erityistä huomiota pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. On vältettävä tarpeetonta hallinnollista taakkaa ja huolehdittava siitä, että puuttuminen sananvapauteen rajoittuu vain välttämättömään.

Puheenjohtaja totesi kompromissitekstin heijastavan jäsenvaltioiden enemmistön näkemyksiä. Myös henkilötietojen suojan osalta tasapaino on paras saavutettavissa oleva. Neuvosto on hyväksynyt valtuutuksensa (yleisnäkemys) aloittaa neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa. Parlamentin kanta asetusehdotukseen ei vielä ole tiedossa.

Joulukuun Eurooppa-neuvoston valmistelut: Päätelmät

Puheenjohtaja esitteli päätelmäluonnoksen keskeisen sisällön.

Komissio (varapuheenjohtaja Šefčovič) totesi, että esillä ovat muun muassa Ukrainan tukeminen, pakotteet, energiakriisiin vastaaminen sekä korkeiden energiahintojen vaikutukset eurooppalaisiin yrityksiin ja teollisuuden kilpailukykyyn. Komission vuoden 2023 työohjelmassa on tähän liittyviä aloitteita, mukaan lukien sähkömarkkinauudistus ja kriittisiä raaka-aineita koskeva säädös. EU:n sisämarkkinoiden 30-vuotisjuhlavuoteen liittyen ollaan antamassa tiedonanto saavutuksista ja jatkonäkymistä. Erilaisin toimin pyritään myös vahvistamaan teollisuuspohjaa, jotta ollaan valmiita vihreään ja digitaaliseen siirtymään. Eteläisen naapuruston osalta tarvitaan laaja-alaista keskustelua.

Käydyssä keskustelussa painotettiin tarvetta jatkaa EU:n vahvaa tukea Ukrainalle eri muodoissaan. Yhteisymmärrystä makrotaloudellisesta tuesta Ukrainalle (18 miljardia euroa vuonna 2023) sekä jatkotuen varmistamista Euroopan rauhanrahaston kautta kiiteltiin. Venäjän vastuuvelvollisuuden sekä jäädytettyjen varojen konfiskoinnin edistämistä pidettiin tärkeänä. Pakotteiden osalta korostettiin tarvetta yhdeksännen paketin pikaiselle hyväksynnälle. Esille nostettiin myös muun muassa humanitaarisen avun tehostaminen, Ukrainan avustaminen kriittisen infrastruktuurin korjaamisessa sekä Ukrainan eurooppalainen polku ja edistyminen EU-tiellä. Jälleenrakennuksen suunnittelua pidettiin tärkeänä ja G7:n koordinaatioalustaa tervetulleena.

Muuttoliikettä toivottiin Eurooppa-neuvoston asialistalle alkuvuodesta. Esille nostettiin myös kysymys Bulgarian ja Romanian liittymisestä Schengeniin.

Energian osalta painotettiin tarvetta tehdä päätöksiä 13.12. ylimääräisessä energianeuvostossa. Tarvitaan yhtenäisiä ratkaisuja, mukaan lukien markkinakorjausmekanismi. Sähkömarkkinoiden uudistamisesta esitettiin erilaisia näkemyksiä. Osa piti sitä tärkeänä ja tervetulleena, mukaan lukien kaasun ja sähkön hinnan irrottaminen toisistaan, toisten suhtautuessa asiaan varovaisemmin.

Eurooppalaisen kilpailukyvyn turvaaminen ja parantaminen tuotiin esille useissa puheenvuoroissa. Tasapuolisten toimintaedellytysten takaamista pidettiin tärkeänä. Moni toivoi komissiolta arviota Yhdysvaltojen IRA-tukipaketin vaikutuksista. Jatkokeskusteluja Yhdysvaltojen kanssa pidettiin tärkeänä. Huomiota kiinnitettiin talouspolitiikan koordinaatiokehikon uudistamiseen sekä erityisesti heikoimmassa asemassa olevien jäsenvaltioiden tukemiseen. Monet maat pitivät tärkeänä, että ennen puheita uusista tuki-instrumenteista selvitetään mahdollisuudet hyödyntää olemassa olevia resursseja. Lyhyen aikavälin toimien lisäksi on tärkeää keskustella kilpailukykykysymyksistä pidemmällä aikavälillä.

Turvallisuuden ja puolustuksen osalta puheenvuoroissa nostettiin esille EU-Nato -yhteistyön merkitys sekä EU:n oman puolustusteollisuuden vahvistaminen.

Bosnia-Hertsegovian ehdokasmaa-aseman vahvistaminen Eurooppa-neuvoston päätelmissä sai vahvaa tukea.

Suomi piti tärkeänä, että päätelmissä vahvistetaan EU:n vahva poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen tuki Ukrainalle. Painetta Venäjää kohtaan tulee jatkaa. Pakotteiden tulee olla vahvoja ja tehokkaita. Venäjä on saatettava vastuuseen hyökkäyssodastaan ja sen seurauksista. Talouskysymysten osalta on tärkeää keskustella EU:n kilpailukyvystä, investointiympäristöstä ja strategisesta autonomiasta. Samalla tulee välttää tarpeettomia kauppapoliittisia jännitteitä EU:n ja sen globaalien kumppanien välillä. On keskityttävä EU:n kilpailukykyyn. Sisämarkkinoiden toimivuus on päävahvuutemme, ja se tulee turvata kaikissa tilanteissa. EU:n strategista autonomiaa tulee kehittää keskittyen kriittisimpiin sektoreihin ja haavoittuvuuksiin. Investointeja kriisioloissa pitää tukea. Tätä varten on jo EU-työkaluja, kuten elpymis- ja palautumisväline (RRF), koheesiovarat, Horisontti Eurooppa sekä oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF). Suomi ei näe tarvetta uusille rahoitusmekanismeille. Turvallisuuden ja puolustuksen osalta EU:n on kannettava isompi vastuu omasta puolustuksestaan, ml. vahvempi huomio puolustusinvestointeihin.

Komissio totesi, että EU:n kilpailukyvyn varmistaminen tulee olemaan keskeinen lähikuukausien fokus.

Päivitetty päätelmäluonnos jaetaan jäsenvaltioille ennen Eurooppa-neuvostoa.

Päätelmät laajentumisesta sekä vakautus- ja assosiaatioprosessista

Puheenjohtaja totesi, että neuvoston laajentumispäätelmien hyväksyminen on erityisen tärkeää Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan kontekstissa. Myös ehdokasmaa-aseman myöntäminen Bosnia-Hertsegovinalle on keskeistä. Puheenjohtaja ehdotti tekstiin vielä pientä lisäystä Pohjois-Makedonian osalta.

Komissio (komissaari Várhelyi) painotti laajentumispolitiikan merkitystä erityisesti nykytilanteessa ja piti Bosnia-Hertsegovinan ehdokasmaa-aseman toteutumista tärkeänä. EU-jäsenyys on pitkän tähtäimen takuu rauhalle, vakaudelle ja vauraudelle. Prosessia tulee nopeuttaa yhteistyössä kumppaneiden kanssa.

Keskustelussa korostettiin laajentumispäätelmien tärkeyttä erityisesti Venäjän hyökkäyssodan kontekstissa ja vahvan viestin antamiseksi kumppaneille niin Länsi-Balkanilla kuin Ukrainassa, Moldovassa ja Georgiassa. Monet toivottivat tervetulleeksi ehdokasmaa-aseman myöntämisen Bosnia-Hertsegovinalle. Maan tarvetta edetä keskeisissä uudistuksissa korostettiin. Moni painotti laajentumisen meriittipohjaisuutta sekä YUTP-liittymisen ja EU:n arvoihin sitoutumisen tärkeyttä. Kyse on arvoista ja strategisesta valinnasta. Ukrainan, Moldovan ja Georgian eurooppalaista perspektiiviä ja ponnisteluja sodan keskellä tuettiin, samoin kuin komission suullista tilannepäivitystä maiden edistymisestä keväällä 2023. Kosovon viisumivapauden merkitystä korostettiin. Esille tuotiin myös huolta Turkin toimista ja retoriikasta. Lisäksi esille nostettiin uuden laajentumismetodologian tehokkaampi hyödyntäminen.

Suomi piti tärkeänä, että EU on yhtenäinen ja lähettää vahvan viestin kumppaneille niin Länsi-Balkanilla kuin Ukrainassa, Moldovassa ja Georgiassa. Laajentumisen tulee jatkossakin perustua ehdollisuudelle ja asetettujen kriteereiden täyttämiselle, erityisesti oikeusvaltiosektorilla. Keskiössä ovat EU:n arvot ja YUTP-liittyminen. Tulee palkita kumppanit, jotka tekevät osansa, ja vaatia enemmän niiltä, jotka eivät sitä tee. Suomi voi tukea ehdokasmaa-aseman myöntämistä Bosnia-Hertsegovinalle, mutta on huolissaan maan puutteellisesta etenemisestä oikeusvaltiouudistuksissa. Maan eteneminen EU-polulla edellyttää pikaista edistystä keskeisissä uudistuksissa. Kosovon viisumivapauden toteutuminen on tärkeä asia, erityisesti Kosovon nuorille.

Puheenjohtaja totesi päätelmätekstin hyväksytyksi puheenjohtajan ehdottamalla muokkauksella (asiakirjan 15935/22 mukaisesti).

Vuotuinen oikeusvaltiovuoropuhelu: maakohtainen keskustelu

Kokouksessa jatkettiin neuvoston oikeusvaltiovuoropuhelua komission oikeusvaltiokertomuksen pohjalta. Esillä olivat Puolan, Portugalin, Romanian, Slovenian ja Ruotsin maaluvut. Puheenjohtaja korosti vuoropuhelun rakentavaa luonnetta sekä tarvetta käsitellä kaikkia jäsenvaltioita tasavertaisesti.

Komissio (komissaari Reynders) kiitteli siitä, että maakohtaista keskustelua käydään. Maakohtaisessa keskustelussa kaikki jäsenvaltiot voivat oppia jostain ja tehdä parannuksia omassa työssään. Komission oikeusvaltiokertomuksessa tarkastellaan sekä myönteisiä kehityskulkuja että sitä, missä voidaan parantaa ja mitä voidaan tehdä. Joissain maissa on edelleen systemaattisia ongelmia. Komissio toivoi aktiivista keskustelua neuvoston luottamuksellisessa ilmapiirissä.

Komissio esitteli päähavaintojaan kulloinkin käsittelyvuorossa olleesta jäsenvaltiosta, minkä jälkeen ao. jäsenvaltio sai puheenvuoron. Tämän jälkeen muilla jäsenvaltioilla oli tilaisuus esittää kysymyksiä sekä jakaa omia kokemuksiaan ja parhaita käytäntöjään esillä olleista aiheista.

Jäsenvaltioiden puheenvuorossa kiiteltiin laajalti komission oikeusvaltiokertomusta ja pidettiin tärkeänä oikeusvaltiovuoropuhelun jatkamista sen pohjalta. Esille nostettiin muun muassa oikeusjärjestelmän riippumattomuuteen, korruption torjuntaan, oikeusjärjestelmän digitalisointiin ja tehokkuuteen sekä median vapauteen ja moniarvoisuuteen liittyviä kysymyksiä ja huomioita.

Suomi kiitti komissiota sen työstä oikeusvaltiokertomuksen eteen ja esitti demokratian ja oikeusvaltion toimivuutta sekä korruption torjuntaa koskevia huomioita.

Tuleva puheenjohtajavaltio Ruotsi ilmoitti jatkavansa vuoropuhelua keväällä Suomen, Slovakian, Belgian, Bulgarian ja Tshekin maaluvuista.

Euroopan tulevaisuuskonferenssin palautetapahtuman jatkotoimet

Puheenjohtaja kertoi Brysselissä 2.12.2012 järjestetyn, tulevaisuuskonferenssin kansalaisosallistujille suunnatun palautetilaisuuden olleen onnistunut. Neuvoston, komission ja Euroopan parlamentin edustajat kertoivat tilaisuudessa konferenssin jatkotoimien etenemisestä ja vastasivat kansalaisten kysymyksiin.

Puheenjohtaja totesi jakaneensa yhteenvetoraportin konferenssin jatkotyön edistämisestä neuvostossa omalla puheenjohtajakaudellaan (15684/22). Konferenssin loppuraportin valmistuttua 9.5.2022 aihetta on käsitelty jokaisessa yleisten asioiden neuvoston kokouksessa. Neuvosto on katsonut, että valtaosa konferenssin ehdotuksista olisi toteutettavissa EU:n nykyisten perussopimusten puitteissa, ja korostanut tarvetta keskittyä näihin ehdotuksiin konkreettisten tulosten tuottamiseksi kansalaisille. Yleisten asioiden neuvostossa ja työryhmässä on keskusteltu etenkin mahdollisuuksista lisätä määräenemmistöpäätöksiä, erityisesti yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla. Lisäksi on keskusteltu niistä jatkotoimista, joita neuvosto voisi edistää itsenäisesti. Muissa neuvostokokoonpanoissa on viety eteenpäin konferenssin ehdotusten valossa relevantteja toimia muun muassa energian, ilmaston ja ympäristön sekä terveyden alalla. Päivitetty versio neuvoston pääsihteeristön kesäkuussa 2022 konferenssin ehdotuksista tekemästä analyysistä (10033/1/22 + ADD 1) on julkisesti saatavilla. Puheenjohtaja toivoo luoneensa hyvän pohjan työn jatkamiselle tulevien puheenjohtajavaltioiden toimesta.

Komissio (varapuheenjohtaja Šefčovič) viittasi kesäkuussa 2022 konferenssin jatkotyöstä antamaansa tiedonantoon sekä vuoden 2023 työohjelmaansa, jossa kansalaisten ehdotuksia on huomioitu laajasti.

On selvää, että kansalaiset toivovat konkreettisia tuloksia, mutta päätöksenteko ottaa aikansa. Huomiota on kiinnitettävä myös viestintään ja kansalaisten osallistamiseen jatkossa. Komissio on järjestämässä kansalaispaneeleja ruokahävikkiä, oppimisen liikkuvuutta ja virtuaalimaailmoja koskevista aloitteista.

Käytetyissä puheenvuoroissa kiitettiin puheenjohtajavaltiota ja komissiota työstä konferenssin jatkotoimien edistämiseksi. Tuleva puheenjohtajavaltio Ruotsi totesi olevansa valmis jatkamaan keskusteluja aiheesta neuvostossa. Työn jatkamista pidettiin tärkeänä. Huomiota kiinnitettiin muun muassa tarpeeseen parantaa EU-toimia koskevaa viestintää sekä jatkaa keskustelua mahdollisuuksista lisätä määräenemmistöpäätöksiä neuvostossa, myös unionin laajentumista silmällä pitäen. Samalla on vaalittava unionin yhtenäisyyttä.

Suomi piti tärkeänä, että työtä kansalaisten odotuksiin ja huoliin vastaamiseksi jatketaan. Tällä hetkellä huolta kansalaisille aiheuttavat etenkin turvallisuus sekä energian ja ruuan korkeat hinnat. EU:n päätöksentekokyky ja yhtenäisyys niin Ukrainan tukemisessa, energiakriisiin vastaamisessa kuin pakotteita asetettaessa on olennaista. EU:n arvo kansalaisten silmissä riippuu pitkälti siitä, kuinka hyvin se pystyy vastaamaan kansalaisten jokapäiväisiin huoliin. Keskustelua neuvoston päätöksenteon tehostamisesta erityisesti yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla on tärkeää jatkaa. Perussopimusmuutokset eivät ole tällä hetkellä ajankohtaisia.

Lainsäädäntötyön suunnittelu – yhteinen julistus EU:n lainsäädäntöprioriteeteista 2023-2024

Puheenjohtaja kertoi EU:n toimielinten löytäneen yhteisen näkemyksen yhteisjulistukseksi vuosien 2023-2024 lainsäädännöllisistä painopisteistä. Puheenjohtaja katsoo, että julistus on tasapainoinen ja neuvoston hyväksyttävissä.

Komissio painotti julistuksen olevan tämän toimikauden viimeinen. Yhteisjulistus on hyödyllinen, sillä se selkeyttää ja nopeuttaa toimielinten toimintaa. Komissio kiitti neuvostoa yhteistyöstä julistuksen valmistelussa.

Asiakohdassa käytettiin muutamia puheenvuoroja, joissa kritisoitiin joitakin yhteisjulistuksen muotoiluja.

Puheenjohtaja totesi neuvoston hyväksyneen yhteisjulistuksen lainsäädäntöprioriteeteista. Yhteisjulistus allekirjoitetaan Eurooppa-neuvoston yhteydessä.

Eurooppalainen ohjausjako 2023 – etenemissuunnitelma

Puheenjohtaja totesi, että vuoden 2023 eurooppalaisen ohjausjakson etenemissuunnitelma on valmisteltu yhdessä tulevan puheenjohtajavaltion kanssa. Tulevan vuoden ohjausjakso käynnistyi marraskuussa, kun komissio julkisti ns. syyspakettinsa.

Tuleva puheenjohtajavaltio Ruotsi totesi, että tiekartta antaa seuraavat askeleet tulevalle kuudelle kuukaudelle. Prosessissa on kaksi keskeistä vaihetta. Ensimmäisessä vaiheessa maaliskuun Eurooppa-neuvostoon asti ohjausjaksoa käsitellään eri neuvostokokoonpanoissa. Toinen vaihe ulottuu kesäkuun Eurooppa-neuvostoon, jota ennen komissio julkaisee ns. kevätpakettinsa (ml. maakohtaiset suositukset ja maaraportit). Ohjausjaksolla on tärkeä rooli investointien ja reformien kannalta. Sen kautta voidaan edistää sosiaalista sekä taloudellista resilienssiä sekä vahvistaa EU-alueen kilpailukykyä, joka on yksi Ruotsin puheenjohtajakauden prioriteeteista.

Komissio totesi ohjausjakson käynnistyneen noin kolme viikkoa sitten, kun komissio julkisti syyspaketin. On tärkeää pyrkiä edistämään kilpailukykyä ja makrovakautta. Euroalueen suositukset on annettu. Ne pyritään hyväksymään maaliskuussa. Komissio tekee läheistä yhteistyötä puheenjohtajavaltion kanssa. Yhdenmukaisuus prioriteettien ja kansallisten elpymissuunnitelmien toimeenpanon suhteen on tärkeää.

Asiakohdassa käytettiin vain yksi puheenvuoro, jossa todettiin ohjausjakson olevan edelleen hyvä viitekehys jäsenvaltioille toimeenpanna talouspolitiikkaa. Ohjausjakson ja kansallisten elpymissuunnitelmien välillä on tavoiteltava synergioita. Samalla on säilytettävä riittävä joustavuus.

Puheenjohtaja totesi neuvoston saaneen tiedoksi ohjausjakson etenemissuunnitelman vuodelle 2023.

Suomen edustajat
Ministeri Tuppurainen ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat
15811/22

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite